

Ludność żydowska powiatu jarosławskiego w latach 1918 – 1939

Natalia Mazur

W okresie 1918 – 1939 ludność żydowska odegrała ważną rolę w powiecie jarosławskim. Ramy czasowe rozprawy doktorskiej to okres od zakończenia I wojny światowej do wybuchu II wojny światowej. Zakres terytorialny pracy obejmuje powiat jarosławski w międzywojennych granicach, a w szczególności znajdujące się w jego zasięgu żydowskie gminy wyznaniowe: Jarosław, Pruchnik, Radymno i Sieniawa. Praca ma na celu omówienie procesów zachodzących w ramach społeczności żydowskiej, ale także relacji wyznawców judaizmu z przedstawicielami innych narodowości i wyznań.

Analizie poddano strukturę społeczności żydowskiej powiatu jarosławskiego, w odniesieniu do ogółu ludności omawianego powiatu, jak również województwa lwowskiego. Badania objęły liczebność i rozmieszczenie, narodowość i wyznanie oraz ruch naturalny, w ramach którego zestawiono statystykę urodzeń, małżeństw i zgonów Izraelickiego Okręgu Metrykalnego w Radymnie.

Wyznawcy judaizmu z powiatu jarosławskiego w okresie międzywojennym, w większości zamieszkiwali w miastach, praca skupia się więc w głównej mierze na analizie obrazu miejskiej społeczności żydowskiej.

Rozprawa doktorska porusza zagadnienia aktywności społeczności żydowskiej powiatu jarosławskiego, w dziedzinie gospodarczej i ekonomicznej, pomocowej, społeczno – politycznej i samorządowej, kulturalno – oświatowej oraz sportowej. Ważną część rozważań stanowi omówienie działalności gmin żydowskich, zarówno w sferze religijnej i dobroczynnej, jak również w dziedzinie szkolnictwa czy administracji. Dokonano próby oceny stosunków społeczności żydowskiej z ludnością innych wyznań i narodowości. Losy ludności żydowskiej powiatu jarosławskiego zostały brutalnie przerwane wybuchem II wojny światowej.